

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och ikraftsättande av det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen som genom skriftväxling ska upprättas mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen (NATO Mission Iraq, NMI) som genom skriftväxling ska upprättas mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) i enlighet med Natos brev och lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Natos brev och Finlands bifallande svar ska utgöra ett avtal om Finlands deltagande i insatsen.

Avtalet syftar till en överenskommelse mellan Finland och Nato om Finlands deltagande i Natos Irakinsats. Avtalet gäller deltagandearrangemangen och ansvaret för finansieringen och utvidgar bestämmelserna i det avtal som genom skriftväxling upprättats mellan Nato och Irak till att omfatta också Finland som ett partnerland. I avtalet mellan Nato och Irak avtalas bland annat om truppersnas rättsliga ställning.

Finland deltar i stabiliseringen av Irak och i stärkandet av säkerhetssektorns kapacitet med hjälp av militära och civila krishanteringsmetoder. Finland deltar i OIR-insatsen (Operation Inherent Resolve) som genomförs av den internationella koalitionen mot ISIL (Global Coalition against Daesh) och leds av Förenta staterna och i EU:s civila krishanteringsinsats EUAM Iraq. Natos Irakinsats kompletterar den internationella koalitionen och andra internationella aktörers aktioner. Ett finländskt deltagande i Natos Irakinsats kan för sin del främja Finlands målsättningar om en stabilisering av Irak. Det är meningen att republikens president ska besluta om deltagandet i Natos Irakinsats under slutåret 2018.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Det avtal som ska upprättas genom skriftväxling träder i kraft mellan Finland och Nato dagen för Finlands svarsbrev. Avsikten är att avtalet ska träda i kraft den 30 november 2018. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	4
3 GRUNDLÄGGANDE FÖRDRAG I NATOS PARTNERSKAP FÖR FRED	5
4 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
5 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
6 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
DETALJMOTIVERING	8
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	8
1.1 Skriftväxlingen mellan Finland och Nato	8
1.2 Skriftväxlingen mellan Nato och Irak	9
2 LAGFÖRSLAG	10
3 IKRAFTTRÄDANDE	10
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE	11
LAGFÖRSLAG	13
Lag om det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen som upprättats genom skriftväxling mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen.....	13
FÖRDRAGSTEXT	14

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finland befäster övergripande sina bilaterala relationer med Irak och deltar i stabiliseringen av landet och stärkandet av säkerhetssektorns kapacitet med hjälp av militära och civila krishanteringsmetoder.

Finland deltar enligt det för närvarande gällande deltagandebeslutet med en numerär på cirka 100 soldater i det utbildningssamarbete inom säkerhetssektorn som den internationella koalitionen mot Isil (Global Coalition against Daesh) har under ledning av Förenta staterna i insatsen Operation Inherent Resolve (OIR). Statsrådet gav i juni 2018 riksdagen en redogörelse om ett fortsatt deltagande med cirka 80 soldater från den 1 januari 2019 till utgången av 2019. Dessutom deltar Finland med sakkunniga i civil krishantering i koalitionen polisutbildning. Finland har utstationerat fem polisutbildare till utbildningscentralen i Bagdad från ingången av 2018.

Koalitionen övergripande verksamhet syftar också till att påverka de grundläggande orsakerna till migrationen. Genom samarbete mellan gränsmyndigheterna och polisen har man lyckats minska strömmen av utländska stridande till området avsevärt. För Finland är en stabilisering av Irak särskilt viktig eftersom en betydande del av flyktingarna som kommit till Finland är från Irak.

EU beslutade i oktober 2017 att inleda den civila krishanteringsinsatsen EUAM Iraq (*European Union Advisory Mission Iraq*) för att stödja en reform av Iraks säkerhetssektor. Insatsen fokuserar i det inledande skedet på stöd på strategisk nivå till det irakiska inrikesministeriet och den nationella säkerhetsrådgivarens byrå i Bagdad, men också på andra stödobjekt och möjligheten att vidta stödinsatser utanför Bagdad kommer att övervägas. Finland har sekonderat två sakkunniga till insatsen.

Finland stöder i Irak en utveckling av den civila säkerhetssektorn och åtgärder för att stabilisera de områden som befriats från ISIL också via UNDP-fonden samt lämnar humanitärt bistånd och finansierar minröjning. Finland bereder också stöd för att utveckla yrkesutbildningen i Irak. Samarbetet som gäller återsändanden är en viktig del av det övergripande tillvägagångssättet.

Finlands deltagande i Natos utbildningsinsats i Irak främjar för sin del Finlands mål att stabilisera Irak och är motiverat med beaktande av vårt aktiva deltagande i den militära krishanteringen och vår ställning som avancerad Natopartner. Deltagandet ingår i Finlands övergripande stöd till den irakiska säkerhetssektorn. Vidare visar det på Finlands stöd för Natos strävan att svara på säkerhetsutmaningarna från syd. Ett deltagande är i Finlands intresse också med tanke på främjandet av det eftersträvade bilaterala samarbetet med Irak.

Republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott fastställde den 10 augusti 2018 att Finland deltar i Natos utbildningsinsats i Irak med högst fem soldater och att Finland i det inledande skedet och senast den 1 januari 2019 ska sända en stabsofficer till insatsen. Statsrådet har i enlighet med 3 § i lagen om militär krishantering (211/2016) den 17 augusti 2018 gett riksdagen en utredning om Finlands deltagande i Natos utbildningsinsats i Irak (USP 18/2018 rd). Det är meningen att republikens president ska besluta om deltagandet i Natos Irakisinsats under slutåret 2018. Villkoren för Finlands deltagande avtalas mellan Finland och Nato i ett avtal som upprättas genom skriftväxling i enlighet med Natos brev av den 22 oktober 2018.

2 Nuläge

Nato utvidgar sin verksamhet för utveckling av Iraks försvars- och säkerhetskapacitet (*Defence Capacity Building*, DCB) till en utbildningsinsats (*NATO Mission Iraq*, NMI). Vid Natos försvarsministermöte i februari beslutades det att insatsen ska börja planeras och insatskonceptet avtalades vid utrikesministermötet i april. Beslutet att etablera insatsen fattades vid Natotoppmötet i Bryssel den 11–12 juli 2018.

Målet med utbildningsinsatsen är att stödja en utveckling av Iraks system för militär utbildning och att ge stöd på strategisk nivå för reformen av säkerhetssektorn och på det sättet stödja Irak så att landet kan skapa hållbara nationella säkerhetsstrukturer för upprätthållande av stabiliteten i landet. Målet är att utbildare och relevanta myndigheter ska utbildas till en sådan nivå där de förmår uppfylla de krav deras uppgifter ställer och självständigt kan upprätthålla och leda sina institutioner för militär utbildning. Insatsen kommer att fokusera på utbildning av militärutbildare, stöd för säkerhetssektorns reform och bekämpning av improviserade sprängmedel. Insatsen ska i sina aktiviteter beakta jämställdhetsaspekten och genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1325.

Insatsen kompletterar ISIL-koalitionens och andra internationella aktörers (EU-insatsen EUAM Iraq, FN-insatsen United Nations Assistance Mission for Iraq) verksamhet. Alla de uppgifter som fastställts i planeringen är sådana där koalitionen har begärt stöd från Nato.

Avsikten är att insatsen koncentreras till områdena Bagdad, Taji och Besmaya. Av dem är Taji en central logistisk bas med avseende på hela Irak. Taji-basen är belägen 35 kilometer norr om Bagdad och Besmaya-basen cirka 15 kilometer öster om Bagdad.

Insatsens viktigaste uppgift som ett element i stödet för den irakiska säkerhetssektorns reform är rådgivning i Iraks försvarsministerium, försvarshögskola och andra militära läroinrättningar samt i arméns skolor för olika vapenslag belägna inom de nämnda aktionsområdena.

Insatsens soldater kommer inte att vidta stridsåtgärder och inte heller att agera samtidigt som de irakiska trupperna utför stridsoperationer. Insatsen kommer inte heller att ge utbildning eller råd till sådana militära trupper eller grupperingar som inte står under irakiska regeringens direkta kontroll.

Insatsens storlek uppgår enligt plan till cirka 580 soldater. De första trupperna anlände till Irak i september-oktober. Närvaron stärks sedan stegvis och full aktionsberedskap ska uppnås våren 2019.

Insatsen är på allmän nivå kopplad till ISIL-koalitionens bredare referensram, men fungerar ändå som en självständig insats med egen kommandokedja. När det gäller basernas egenskydd och logistik ska insatsen i möjligaste mån stödja på ISIL-koalitionens *Operation Inherent Resolve* OIR-trupper. Arrangemangen för samverkan i den kontexten planeras som bäst.

Den rättsliga grunden för Natos utbildningsoperation grundar sig på den irakiska regeringens brev av den 12 februari 2018 till Natos generalsekreterare med begäran om stöd och på den tidigare skriftväxlingen mellan Nato och Iraks regering från 2016 genom vilken Natos åtgärder för utveckling av försvars- och säkerhetskapaciteten (*Defence Capacity Building*, DCB) i Irak (nedan skriftväxlingen mellan Nato och Irak) etablerades. Den senare skriftväxlingen gäller samtidigt som ett arrangemang som ska motsvara ett avtal om truppernas rättsliga ställning (*Status of Forces Agreement*, SOFA) för den nya utbildningsinsatsen. Också partnerländernas deltagande i insatsen sker utifrån denna skriftväxling. Skriftväxlingen kompletteras efter behov, om det under insatsens gång visar sig nödvändigt.

Iraks regering godkände den 27 augusti 2018 Finlands deltagande i insatsen som ett partnerland. Finlands deltagande i insatsen som partnerland ska grunda sig på skriftväxling mellan Nato och Finland där man kommer överens om Finlands deltagande och ansvar för finansieringen och utvidgar bestämmelserna i den ovannämnda skriftväxlingen mellan Nato och Irak att också omfatta Finland som partnerland.

3 Grundläggande fördrag i Natos partnerskap för fred

Natoländerna sinsemellan har ett avtal om Natotruppernas ställning (Status of Forces Agreement, nedan kallat Nato Sofa) från 1951 och ett protokoll om ställningen för Natos militärstaber och deras personal från Paris 1952. Avtalet och protokollet innehåller bestämmelser som bland annat gäller inreseformaliteter, rätten att bära vapen, utövning av jurisdiktion, skadeståndsrätt och avstående från sådan i vissa fall samt truppernas/personalens privilegier och immunitet.

Finland undertecknade den 9 maj 1994 ett ramdokument som syftade till partnerskap för fred (Partnership for Peace, PfP). Natoländerna och de länder som deltar i partnerskap för fred har ett avtal om truppernas ställning (PfP Sofa), ett första tilläggsprotokoll till det och ett andra tilläggsprotokoll som hänvisar till Parisprotokollet och utifrån dessa tillämpar partnerländerna bestämmelserna i Nato Sofa och Parisprotokollet. Finland har förbundit sig till PfP Sofa och dess första tilläggsprotokoll 1997 (FördrS 64 och 65/1997) och 2005 till det andra tilläggsprotokollet till PfP Sofa som hänvisar till Parisprotokollet (FördrS 72 och 73/2005 och 27/2009). Dessa avtal är allmänt tillämpliga i relationerna mellan Nato och Irak. De tillämpas inte på truppernas ställning i förhållande till tredjeländer.

Finland och Nato har också ingått ett informationssäkerhetsavtal 1994 och 2012 (FördrS 7 och 8/2013). Finland och Nato ska genom skriftväxling avtala om det avtalets tillämpning i Natos utbildningsinsats.

4 Målsättning och de viktigaste förslagen

Det avtal som ska ingås mellan Finland och Nato genom skriftväxling syftar till en överenskommelse mellan Finland och Nato om Finlands deltagande i Natos Irakinsats. Avtalet gäller deltagande- och finansieringsarrangemangen och utvidgar bestämmelserna i det avtal om truppernas rättsliga ställning som Nato och Irak har ingått genom skriftväxling till att omfatta också Finland som partnerland.

Propositionen syftar till att inhämta riksdagens godkännande av avtalet. Propositionen innehåller också ett förslag till så kallad blankettlag genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

5 Propositionens konsekvenser

Republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott fastställde att Finland deltar i Natos utbildningsinsats i Irak med högst fem soldater. Enligt den utredning (USP 18/2018 rd) som statsrådet gett riksdagens utrikesutskott deltar Finland i det inledande skedet av utbildningsoperationen med en förbindelseofficer.

Det är meningen att det planerade deltagandet i Natos utbildningsinsats inte ska öka det totala antalet finländska soldater i Irak. Finlands totaldeltagande, däribland deltagandet i OIR-insatsen, blir alltså sammanlagt cirka 80 soldater. Mot den bakgrunden är utgångspunkten att Finlands deltagande i utbildningsinsatsen i Irak ska gå att genomföra inom ramen för anslagsramarna för den militära krishanteringen. Enligt den preliminära uppskattningen i utredningen

RP 209/2018 rd

till utrikesutskottet är deltagandekostnaden för en soldat i 12 månader under utrikesministeriets moment (24.10.20) cirka 110 000 euro och försvarsministeriets moment (27.30.20) cirka 150 000 euro.

Avtalet mellan Finland och Nato fastställer villkoren för deltagande och finansiering och utvidgar bestämmelserna i det avtal som Nato och Irak har ingått genom skriftväxling till att omfatta också Finland som partnerland. I skriftväxlingen mellan Nato och Irak avtalas att Irak fullt ut medger Natos personal, däribland partnerstaternas personal, privilegier, immunitet och lättnader i enlighet med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3 och 4/1970) jämförbara med dem som medges diplomatiska företrädare stationerade i Irak. Det är fråga om privilegier och immunitet som bland annat gäller befrielse från stationeringslandets jurisdiktion samt immunitet.

6 Beredningen av propositionen

Finland har deltagit i krishantering i Irak sedan 2015. Riksdagen har behandlat Finlands deltagande utifrån statsrådets redogörelser och utredningar (SRR 10/2014 rd - RSv 60/2014 rd, SRR 2/2016 rd – RSv 8/2016 rd, SRR 5/2017 rd – RSv 22/2017 rd, SRR 4/2018 rd – RSv 19/2018 rd). Situationen i Irak har också behandlats i krishanteringsöversikterna som ges två gånger om året.

Republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott fastställde den 10 augusti 2018 att Finland deltar i Natos utbildningsinsats i Irak med högst fem soldater och att Finland i det inledande skedet och senast den 1 januari 2019 sänder ut en stabsofficer till insatsen. När beredningen framskrider och om det i insatsen öppnar sig för Finland ändamålsenliga uppgifter, kan det dock visa sig nödvändigt att sända ut enstaka utbildare till insatsen. Därför är det tänkt att deltagandebeslutet ska göras så att det blir möjligt att delta i insatsen med högst fem soldater.

Statsrådet har i enlighet med 3 § i lagen om militär krishantering den 17 augusti 2018 gett riksdagen en utredning om Finlands deltagande i Natos utbildningsinsats i Irak (USP 18/2018 rd). Det är meningen att republikens president ska besluta om deltagandet i Natos Irakinsats under slutåret 2018.

Efter att Finland hade godkänts som potentiell insatspartner förhandlade och beredde företrädare för Finland och för Natos sekretariat i september 2018 avtalet om Finlands deltagande. Inom ramen för Nato har det också gjorts upp en insatsplan (Oplan) och regler för användning av maktmedel (rules of engagement). Insatsen utgår från att maktmedel ska användas endast i ett sådant självförsvarssyfte som grundar sig på rätten till individuellt självförsvar enligt internationell rätt. Nationellt grundar sig rätten till individuellt självförsvar på nödvärn enligt strafflagen (39/1889). Enligt insatsreglerna för användning av maktmedel får insatsen också försvara sina baser och skydda sin personal och insatskritisk materiel. Iraks regering och Nato har avtalat om insatsens principer för användning av maktmedel i enlighet med det som beskrivits ovan. För Finlands del finns det bestämmelser om användning av maktmedel i 27 § i lagen om militär krishantering. Insatsens regler för användning av maktmedel är typiska för utbildningsinsatser av det här slaget.

Den 22 oktober lämnade Nato ett brev om Finlands deltagande i insatsen till Finlands regering. Brevet beaktar resultatet av förhandlingarna mellan Finland och Nato. Finska regeringens svarsbrev bekräftar innehållet i brevet från Nato. Det är meningen att finska regeringen ska svara på Natos brev efter att riksdagen har godkänt den skriftväxling som ska föras i enlighet med brevet och republikens president har utfärdat skriftväxlingsfullmakt i denna sak till Finlands Natoambassadör. Målet är att avtalet ska träda i kraft den 30 november 2018.

RP 209/2018 rd

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet i samarbete med försvarsministeriet.

DETALJMOTIVERING

1 Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Det avtal mellan Finland och Nato som ska ingås genom skriftväxling består av den egentliga skriftväxlingen om deltagandet och finansieringen. Den 22 oktober 2018 lämnade Nato ett brev till Finlands regering. Brevet beaktar resultatet av förhandlingarna mellan Finland och Nato. Finska regeringens svarsbrev bekräftar innehållet i brevet från Nato.

Genom avtalet som ingås genom skriftväxling utvidgas också det avtal som ingåtts genom skriftväxling mellan Nato och Irak till att omfatta också Finland som ett partnerland. I det följande är det nödvändigt att redogöra både för skriftväxlingen mellan Finland och Nato och för skriftväxlingen mellan Nato och Irak.

1.1 Skriftväxlingen mellan Finland och Nato

Syftet med skriftväxlingen mellan Finland och Nato är att bekräfta Finlands deltagande i Natos utbildningsinsats i Irak. Det är meningen att Finland i inledningsskedet deltar i utbildningsinsatsen med en förbindelseofficer. De personer som Finland utstationerar avses delta i insatsen i minst sex månader och denna tid kan förlängas. Bortdragande av trupper måste dock anmälas till befälhavaren för Natos Irakinsats minst tre månader på förhand, om inte annat avtalas. I skriftväxlingen hänvisas det till skriftväxlingen mellan Nato och Irak och till Natoinsatsens planeringsdokument och konstateras att dessa och ändringar i dessa är bindande också för Finland.

Genom skriftväxlingen avtalas det att de personer Finland sänder ut till insatsen överförs att lyda under befälhavaren för Natos styrkor i Europa (Saceur) i en operativ befälsrelation och under de av Nato godkända reglerna om användning av maktmedel.

Genom skriftväxlingen bekräftas att de finska myndigheterna vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillbörlig disciplin bland den finländska personalen och vid behov utövar jurisdiktion i förhållande till finländsk personal som eventuellt gjort sig skyldig till ett brott eller någon annan rättskränkning. Bestämmelser om försvarets brottsbekämpning och militära disciplinförfaranden finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014). Bestämmelser om tillämpningsområdet för finsk straffrätt finns i 1 kap. i strafflagen. I strafflagens 1 kap. 2–8 § finns det bestämmelser om tillämpningen av finsk lag på brott som begåtts utomlands. Enligt 1 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen tillämpas finsk lag på brott som nämns i 45 kap. i strafflagen (om militära brott) och som har förövats utanför Finland av en person som kapitlet ska tillämpas på.

Bestämmelser om den finländska krishanteringspersonalens straffrättsliga ansvar finns i 28 § i lagen om militär krishantering, enligt vilken bestämmelserna i 45 kap. i strafflagen tillämpas på personer som deltar i krishanteringstjänstgöring. På dem tillämpas också lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten och i ett militärdisciplinförfarande får en sådan gärning undersökas där det finns skäl att misstänka att en person som lyder under ett militärdisciplinförfarande har gjort sig skyldig till ett brott som avses i 2 § i militära rättegångslagen (326/1983). Enligt 2 § i militära rättegångslagen är militära rättegångsärenden de mål som gäller militära brott och vissa andra brottmål när gärningen har riktat sig mot försvarsmakten eller mot någon annan krigsman.

Enligt 27 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten ska, då ett brott som avses i militära rättegångslagen har kommit till en disciplinär förmans kännedom eller då det finns skäl att misstänka att ett sådant brott har begåtts, den disciplinära förmannen

utan dröjsmål se till att förundersökning görs. Vid undersökningen tillämpas utöver denna lag vad som föreskrivs om förundersökning i brottmål.

Vid utbyte av säkerhetsklassificerad information mellan Nato och dess insatspartner ska befintliga säkerhetsarrangemang iakttas. Finland iakttar bestämmelserna i överenskommelsen om informationssäkerhet mellan Finland och Nato (FördrS 7 och 8/2013).

Skriftväxlingen syftar också till att avtala om Finlands ansvar för finansieringen.

Genom avtalet kommer man överens om avstående från krav mellan Natoländerna och insatspartnerna när det gäller egendoms- och personskador. Vidare kommer man avseende krav från tredje parter överens om att Finland ansvarar för skador orsakade av egna gärningar eller försummelser och för att sådana krav behandlas i enlighet med förfaranden godkända av befälhavaren för Natos Irakinsats. Bestämmelser om skadeersättningar finns i skadeståndslagen (412/1974). Bestämmelser om statens ersättningsansvar finns i den lagens 3 kap. (arbetsgivares och offentligt samfunds skadeståndsansvar). Enligt 7 § i lagen om militär krishantering avses med krishanteringspersonal personer som ingått tjänstgöringsförbindelse, personer som hör till krishanteringsorganisationen, utbytespersonal samt personer som särskilt förordnas till uppgifter som gäller beredning och beredskap. Efter att tjänstgöringen inletts står krishanteringspersonalen i anställningsförhållande till staten.

Frågor som gäller tolkning och tillämpning av skriftväxlingsavtalet behandlas i samråd mellan Nato och Finland och i operativa frågor mellan befälhavaren för Natos utbildningsinsats i Irak och befälhavaren för Finlands nationella styrkor. Avtalet kan mellan utsedda företrädare för Nato och Finland kompletteras med genomförandearrangemang.

1.2 Skriftväxlingen mellan Nato och Irak

Den rättsliga grunden för Natos utbildningsoperation grundar sig på den irakiska regeringens brev av den 12 februari 2018 till Nato med begäran om stöd och på den tidigare skriftväxlingen mellan Nato och Iraks regering från 2016 genom vilken Natos åtgärder för utveckling av försvars- och säkerhetskapaciteten i Irak (Defence Capacity Building, DCB) ursprungligen etablerades (nedan skriftväxlingen mellan Nato och Irak). Den senare skriftväxlingen gäller samtidigt som ett arrangemang som ska motsvara ett avtal om truppersnas rättsliga ställning (Status of Forces Agreement, SOFA) för den nya utbildningsinsatsen. Skriftväxlingen kompletteras efter behov, om det under insatsens gång visar sig nödvändigt.

Genom skriftväxling har Nato och Irak avtalat om Natopersonalens åtgärder i Irak och förfarandena i samband med dem. I brevet fastställs ytterligare vilka alla som kan ingå i Natopersonalen. Natopersonalen anses också omfatta personal som förordnats till eller tillställts Nato av stater Nato erkänner som partnerstater och som Irak godkänner.

I skriftväxlingen har det avtalats att Irak fullt ut medger Natos personal privilegier, immunitet och lättnader i enlighet med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3 och 4/1970) jämställbara med dem som medges diplomatiska företrädare stationerade i Irak. Irak har också förbundit sig att underlätta kraven på visum och tull för Natos personal.

I skriftväxlingen har det avtalats att militärer i Natopersonalen får bära sin nationella militäruniform och inneha och bära vapen, om deras order tillåter detta. Enligt 45 § 1 mom. i lagen om försvarsmakten (551/2007) är en yrkesmilitär vid försvarsmakten och den som tjänstgör i en tjänst enligt lagen om militär krishantering skyldig att vid tjänstgöring använda försvarsmaktens militäruniform, om inte något annat bestäms på grund av tjänsteuppgiftens art eller av någon annan orsak. Det har inte reglerats separat för soldater om innehav och bärande av vapen.

Irak har förbundit sig att på egen bekostnad säkerställa säkerheten för Natos personal, lokaler och inkvartering i Irak. Vidare har Nato och Irak kommit överens om att Nato på egen bekostnad får komplettera dessa irakiska säkerhetsåtgärder bland annat genom att anlita privata tillhandahållare av säkerhetstjänster.

Nato och Irak har kommit överens om förfarandet vid ömsesidigt utbyte av säkerhetsklassificerad information. Nato och Irak har den 21 november 2012 ingått en överenskommelse om informations säkerhet.

Tvister mellan Nato och Irak som gäller tolkning eller tillämpning av avtalet ska lösas med diplomatiska medel.

Genom skriftväxlingen har man avtalat om att avstå från krav mellan Nato och Irak när det gäller egendoms- och personskador. Bestämmelser om skadeersättningar finns i skadeståndslagen. Bestämmelser om statens ersättningsansvar finns i skadeståndslagens 3 kap. (arbetsgivares och offentligt samfunds skadeståndsansvar).

Vidare har det avtalats att den berörda Nato-medlemsstatens eller Nato-partnerstatens exklusiva jurisdiktion, däribland disciplinära makt, ska tillämpas på militärer i Natopersonalen. Bestämmelser om det straffrättsliga ansvaret för finländsk krishanteringspersonal finns i 28 § i lagen om militär krishantering. Bestämmelser om försvarsmaktens brottsbekämpning och militära disciplinförfaranden finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014).

Bestämmelserna i avtalet mellan Nato och Irak som ingåtts genom skriftväxling inskränker inte på genomförandet av bilaterala överenskommelser mellan Irak och den truppöverlåtande staten.

Skriftväxlingen innehåller definitioner om de termer som används där: ”Natotrupper”, ”annan Natopersonal” och ”truppöverlåtande stat”.

Bestämmelserna i avtalet kan kompletteras med andra arrangemang.

Avtalet har slutbestämmelser om ändring, ikraftträdande och uppsägning av avtalet. Avtalet kan sägas upp genom skriftligt meddelande och uppsägningen träder i kraft 90 dagar från mottagandet av detta meddelande, fränsett de bestämmelser som gäller avstående från krav, tvistlösning och säkerhetsklassificerad information.

2 Lagförslag

1 §. Lagens 1 § innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Dessa bestämmelser refereras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Enligt paragrafen ska bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

3 Ikraftträdande

Skriftväxlingen mellan Nato och Irak trädde i kraft den 19 april 2016.

Det avtal som ska ingås genom skriftväxling träder i kraft mellan Finland och Nato dagen för Finlands svarsbrev. Nato har den 22 oktober 2018 lämnat ett brev om deltagandet till Finland. Avsikten är att avtalet ska träda i kraft den 30 november 2018. För ett svarsbrev krävs inhämtande av skriftväxlingsfullmakter av republikens president för Finlands Natoambassadör efter att riksdagen för sin del har godkänt skriftväxlingen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

4 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för bl.a. fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse ska hänföras till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

Genom skriftväxlingen mellan Finland och Irak utvidgas bestämmelserna i skriftväxlingsavtalet mellan Nato och Irak till att gälla också Finland som ett partnerland. Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som kräver riksdagens samtycke ingår både i skriftväxlingen mellan Finland och Nato och i skriftväxlingen mellan Nato och Irak.

Skriftväxlingen mellan Finland och Nato bekräftar att Finlands relevanta myndigheter vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillbörlig disciplin bland den finländska personalen och vid behov utövar jurisdiktion i förhållande till finländsk personal som eventuellt gjort sig skyldig till ett brott eller någon annan rättskränkning. Också i skriftväxlingen mellan Nato och Irak föreskrivs att Natos medlemsstater och Natos partnerländer ska ha kvar sin exklusiva jurisdiktion, däribland disciplinära makt. Bestämmelser om det straffrättsliga ansvaret för finländsk krishanteringspersonal finns i 28 § i lagen om militär krishantering. Bestämmelser om försvarsmaktens brottsbekämpning och militära disciplinförfaranden finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014). Skriftväxlingens bestämmelser om disciplin och jurisdiktion hör följaktligen till området för lagstiftningen.

Både skriftväxlingen mellan Finland och Nato och skriftväxlingen mellan Nato och Irak innehåller bestämmelser om skadeståndsansvar. I Finland regleras det om skadeståndsansvar i skadeståndslagen och följaktligen hör de bestämmelserna i skriftväxlingen till området för lagstiftningen.

I skriftväxlingen mellan Nato och Irak definieras dessutom den där använda termen ”Natoperpersonal”. En sådan bestämmelse som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, hör också själv till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och 24/2001 rd).

Avtalet innehåller inga bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller i 95 § 2 mom. i grundlagen. Avtalet kan enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

RP 209/2018 rd

riksdagen godkänner det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen som ska upprättas genom skriftväxling mellan Finlands regering och Nordatlantiska fördragsorganisationen i enlighet med Nordatlantiska fördragsorganisationens brev av den 22 oktober 2018.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen som upprättats genom skriftväxling mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det genom skriftväxling den 22 oktober 2018 mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen upprättade avtalet om Finlands deltagande i den av Nordatlantiska fördragsorganisationen ledda utbildningsinsatsen i Irak ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 25 oktober 2018

Statsminister

JUHA SIPILÄ

Utrikesminister Timo Soini

Fördragstext

(Översättning till svenska)

SG(2018)0279

22 oktober 2018

Ärade ambassadör,

Jag har äran att hänvisa till Iraks begäran och påföljande beslut av Nordatlantiska försvarsorganisationen där det avtalas om samarbete för upprättande av en ny NATO-ledd utbildnings- och kapacitetsbyggande insats i Irak. Denna insats ska kallas Natos Irakinsats.

Med stöd av skriftväxlingen Nato–Irak kommer Nato och Irak överens om närvaro av Nato-personal i Irak i syfte att vägleda berörda tjänstemän vid det irakiska försvarsministeriet och dess ämbetsverk, utbilda instruktörer vid läroanstalter för militär utbildning och vägleda Iraks nationella säkerhetsrådgivares byrå och Iraks nationella säkerhetsstrukturer i reformen av säkerhetsområdet och för att fortsätta aktuella aktiviteter. Irak har den 27 augusti 2018 godkänt Republiken Finlands deltagande i egenskap av partnerstat.

Jag hänvisar också till Nordatlantiska rådets beslut att inledningsvis godkänna Republiken Finlands erbjudande att bidra till Natos Irakinsats och, när de ekonomiska arrangemangen och deltagandearrangemangen har slutförts, det påföljande godkännandet av Republiken Finland som insatspartner i Natos Irakinsats.

Följaktligen, på basis av tidigare diskussioner och kommunikation och i samband med under-tecknandet av detta avtal, godkänner jag och sätter värde på erbjudandet från Republiken Finlands regering att i inledningsskedet ställa en person till förfogande för Natos Irakinsats och att i ett senare skede möjligen öka detta antal. Det är min uppfattning att Republiken Finlands erbjudande går ut på att Finland deltar i Natos Irakinsats under minst sex (6) månader och att denna tid kan förlängas.

Statusprinciperna för Natos Irakinsats fastställs i skriftväxlingen mellan Nordatlantiska försvarsorganisationen och Republiken Irak (nedan kallad Nato–Irak-skriftväxlingen), i eventuella kompletterande arrangemang och i Natos handlingar som gäller insatsplanen. Ert slutliga beslut om deltagande i insatsen anses anhängigt av ert samtycke till bestämmelserna i dessa handlingar. Jag ber er uttrycka ert godkännande av att den finländska kontingenten handlar i enlighet med villkoren i dessa handlingar och eventuella ändringar i dem under hela den tid Republiken Finland deltar i Natos Irakinsats.

Jag vill uppmärksamma er på att bestämmelserna i ovan nämnda Nato–Irak-skriftväxling och kompletterande arrangemang tillämpas på Republiken Finlands deltagande i Natos Irakinsats endast när de opererar under Natos ledning och arrangemang.

I enlighet med bestämmelserna i den insatsplan det hänförs till nedan har Nordatlantiska rådet bemyndigat högsta befälhavaren för Natos styrkor i Europa (Saceur) att leda Natos Irakinsats. Saceur har det övergripande ansvaret för den strategiska ledningen av Natos Irakinsats och står för den operativa ledningen efter att staterna har överfört de behövliga fullmakterna. Saceur delegerar den operativa ledningen av trupperna till befälhavaren för den gemensamma kommandocentralen i Neapel som delegerar denna fullmakt vidare till den befälhavare för Na-

RP 209/2018 rd

tos Irakinsats som leder insatsen på plats och samordnar aktiviteterna med de irakiska myndigheterna.

Med hänvisning till Saceurs insatsplan 11200 och varje senare ändring eller ersättning av planen ber jag er uttrycka ert godkännande av att de nationella trupper som överläts till Natos Irakinsats, som finns i insatsområdet och som bedöms ha förmåga att utföra de uppgifter som tilldelats dem, överförs till att lyda under Saceur operativa ledning och under de av Nato godkända reglerna om användning av maktmedel. Befälhavaren för Natos Irakinsats utfärdar order till de nationella trupperna via sin egen kommandokedja och sätter in de nationella trupperna i enlighet med deras förmågor och med iakttagande av truppbefälhavarens råd. Stater som inte hör till Nato har kvar den nationella befälsrelationen till sina egna trupper. I det hänseendet vill jag betona vikten av kontinuitet i truppernas tjänstgöring när det gäller Natos Irakinsats och be er uttrycka ert samtycke till att de finska trupperna inte dras bort från insatsen utan att meddela befälhavaren för Natos Irakinsats om det minst tre (3) månader på förhand, om inte annat avtalas.

Vidare vill jag be er bekräfta att de relevanta finska myndigheterna som ansvarar för era nationella trupper vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillbörlig disciplin bland den finländska personalen och vid behov utövar jurisdiktion i förhållande till finländsk personal som eventuellt gjort sig skyldig till brott eller någon annan rättskränkning.

Vid utbyte av Natos säkerhetsklassificerade information mellan Nato och insatspartnerna ska gällande säkerhetsarrangemang iakttas i enlighet med vad Nato och alla deltagande stater sinsemellan kommit överens om.

Stater som är insatspartner kan hänskjuta politiska frågor som gäller insatsen till behandling av Natos generalsekreterare.

De ekonomiska förpliktelserna till följd av ert lands deltagande i Natos Irakinsats är följande:

- a. Republiken Finland ansvarar för transporten av de finska truppernas personal, vapen och utrustning, utan kostnader för Nato, från en angiven avgångsort till en angiven förläggningssort på insatsområdet och tillbaka, i enlighet med en ömsesidigt överenskommen rotationsplan.
- b. Republiken Finland ansvarar för tillhandahållandet av mat, inkvartering, bränsle, smörjmedel och medicinalvård till sin personal på insatsområdet, liksom även för grundläggande stöd, utan kostnad för Nato. Likaledes varken tillhandahåller eller underhåller Nato den utrustning de finska trupperna använder i insatsen.
- c. Republiken Finland är fortsatt ansvarig för att till sin personal, utan kostnad för Nato, betala ut löner, särskilda ersättningar, förmåner, dagpenningar och bidrag samt andra sådana avgifter som normalt betalas sådan personal när den är utstationerad på ett insatsområde.
- d. Republiken Finland ska, utan kostnad för Nato, tillhandahålla sin personal vapen och annan utrustning som den behöver för att utföra sina uppgifter.
- e. Nato erlägger Republiken Finland inga betalningar eller ersättningar för överlåtande av trupper till Natos Irakinsats.
- f. Republiken Finland står för de kostnader som följer av dess nationella representation vid en Natostab.

RP 209/2018 rd

g. Natos medlemsstater och de stater som är insatspartner har sinsemellan kommit överens om att avstå från alla krav på varandra eller andra insatspartner som gäller skada på egendom som ägs eller används av de trupper som överlåtits till Natos Irakinsats eller personskador dessa truppers personal orsakats. Genom att godkänna detta avtal förbinder sig Republiken Finland att godkänna en motsvarande förbindelse.

h. Stater som är insatspartner, däribland Republiken Finland, och övriga element i Natos Irakinsats, ansvarar för krav som gäller skador orsakade av deras gärningar eller försummelser framförda av en tredje part från den stat där skadan ägde rum. Alla krav från tredje parter ska behandlas i enlighet med de förfaranden som befälhavaren för Natos Irakinsats har godkänt och hänskjutas till avgörande av den stat som ansvarar för skadan.

Frågor som inte tas upp i detta brev är Republiken Finlands regerings ansvar och orsakar varken Nato eller andra nationella element som deltar i Natos Irakinsats några ekonomiska förpliktelser.

Alla frågor som gäller tillämpning eller tolkning av bestämmelserna i detta avtal ska lösas i lämpligt samråd mellan Nato och Republiken Finland.

Befälhavaren för Natos Irakinsats och befälhavaren för Finlands nationella trupper eller deras utsedda representanter avgör operativa frågor som gäller de resurser Republiken Finland har överlåtit till Natos Irakinsats.

Detta avtal kan kompletteras med genomförandearrangemang som utsedda representanter för Nato och för Republiken Finland kommer överens om.

Jag har äran att föreslå att detta brev och ert svar, med vilket det bekräftas att ert lands regering godkänner villkoren i brevet, tillsammans ska utgöra ett avtal som träder i kraft dagen för ert svar.

Högaktningsfullt,

Jens Stoltenberg

Hennes Excellens

Piritta Asunmaa

Ambassadör,

Chef för Republiken Finlands beskickning till Nordatlantiska fördragsorganisationen

SG(2018)0279

22 October 2018

Dear Ambassador,

I have the honour to refer to the request of Iraq and the subsequent North Atlantic Council decisions agreeing to work together to establish a new NATO-led training and capacity building mission in Iraq. This mission will be known as NATO Mission Iraq.

Based on the NATO-Iraq exchange of letters, NATO and Iraq agree to the presence of NATO Personnel in Iraq for the purpose of advising relevant officials in the Ministry of Defence and its institutions, training Iraqi instructors at Professional Military Education institutions, advising the Office of the National Security Adviser and Iraq's national security structures in the areas of Security Sector Reform and continuing the current activities. Iraq has accepted, on 27 August 2018, the participation of the Republic of Finland as a partner nation.

I refer also to the decision by the North Atlantic Council to initially accept the Republic of Finland offer to contribute to the NATO Mission Iraq and, pending completion of these financial and participation arrangements the subsequent recognition of the Republic of Finland as an operational partner in the NATO Mission Iraq.

Therefore, based upon previous discussions and communications, and on signature of this Agreement, I accept with appreciation the offer of the Government of the Republic of Finland to provide to the NATO Mission Iraq initially one person with a possible increase at a later stage. It is my understanding that it is the intention of the Government of the Republic of Finland to maintain its participation in the NATO Mission Iraq for a period of at least six (6) months, which may be extended.

The principles concerning the status of the NATO Mission Iraq are set out in the Exchange of Letters between the North Atlantic Treaty Organization and the Republic of Iraq (hereinafter the NATO-Iraq EOL), in any supplementary arrangements and in NATO's operational planning documents. It is understood that your ultimate decision with respect to participation in the mission will be contingent upon your acceptance of the provisions of these documents. I seek your agreement that the Finnish contingent shall conduct itself in accordance with the terms of these documents and any changes to them throughout the course of the Republic of Finland's participation in the NATO Mission Iraq.

Your attention is drawn to the fact that the Republic of Finland's contribution to the NATO Mission Iraq is governed by the provisions of the aforementioned NATO-Iraq EOL and supplementary arrangements for operations under NATO Command and Control arrangements only.

In accordance with the provisions of the OPLAN referred at hereafter, the Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) has been authorised by the North Atlantic Council to conduct the NATO Mission Iraq. SACEUR has overall strategic command of NATO Mission Iraq and exercises operational command and operational control following transfer of authority by Nations. SACEUR delegates operational control of forces to Commander, Joint Force Command Naples, (COM JFCNP), who further delegates this authority to the Commander, NATO Mission Iraq (COM NMI). COM NMI, as the in-theatre operational commander, will command the NATO Mission Iraq and synchronise its activities with the Iraqi authorities.

RP 209/2018 rd

With reference to SACEUR's Operation Plan 11200 and any subsequent revision, amendment or replacement of this plan, I seek your agreement that national contingents provided to NATO Mission Iraq, present in the area of operations and having been assessed as capable of performing their assigned mission, are transferred at a minimum of operational control to SACEUR and subject to NATO authorised Rules of Engagement. COM NMI will issue orders to the national contingents, through the chain of command established by COM NMI, and will utilise national contingents in accordance with their capabilities taking into account the advice of the contingent Commander. Non-NATO Nations will retain national command of their own contingents. In this regard, I would like to emphasise the importance of continuity of service of units in the NATO Mission Iraq and to seek your agreement that the Finnish contingent will not be withdrawn without a prior notification of at least three (3) months to the COM NMI, unless otherwise agreed.

Furthermore, I ask you to confirm that the appropriate authorities of your national contingent shall take the necessary measures to assure the maintenance of proper discipline of Finnish personnel, and to exercise jurisdiction, where and when appropriate, with respect to any crime or offence which might be committed by Finnish personnel.

The exchange of NATO classified information between NATO and operational partners will be carried out in accordance with existing security arrangements as agreed by NATO and all participating Nations.

Operational partner nations may address issues of a political nature concerning the operation to the NATO Secretary General.

The financial responsibilities for the participation of your country in the NATO Mission Iraq will lie as follows:

- a. The Republic of Finland shall be responsible for the transportation of the personnel of the Finnish contingent, their weapons and equipment, without cost to NATO, from the designated point of departure to their designated location in the area of operations and return, in accordance with the mutually established rotation schedule.
- b. The Republic of Finland shall be responsible for the provision of food, lodging, petroleum, oil, lubricants and medical care to its personnel in the area of operations as well as basic support, without cost to NATO. Similarly, NATO shall neither provide nor maintain the equipment to be utilized by the Finnish contingent in the performance of its mission.
- c. The Republic of Finland shall remain responsible for the payment to its personnel, without cost to NATO, of the salaries, special pay, benefits, per diem reimbursements, allowances, and other payments which would normally be paid to such personnel when stationed in the theatre area of operations.
- d. The Republic of Finland shall provide its personnel, without cost to NATO, the weapons and other equipment required to perform their mission.
- e. NATO shall provide no payments or reimbursements to the Republic of Finland for the provision of forces to the NATO mission Iraq.
- f. National representation at any NATO Headquarters will be at the expense of the Republic of Finland.

RP 209/2018 rd

g. NATO Nations and operational partner Nations have agreed among themselves to waive all claims against each other and against other operational partner Nations for damage to property owned or used by, and injury to personnel belonging to, their contingents in the NATO Mission Iraq. By accepting this agreement, the Republic of Finland obligates itself to accept a similar commitment.

h. Operational partner Nations, including the Republic of Finland, and other constituent elements of the NATO Mission Iraq shall be responsible for claims for damages arising out of their acts and omissions and made by third parties from the Nation in which the damage in question occurred. All third party claims shall be processed in accordance with the procedures to be promulgated by COM NMI and submitted for settlement by the Nation responsible for the damage.

Any issues not covered in the present letter remain the responsibility of the Government of the Republic of Finland and will not entail any financial responsibility of NATO or any of the other national constituent elements of the NATO Mission Iraq.

All issues related to the application or interpretation of the provisions of the present agreement will be settled through appropriate negotiations between NATO and the Republic of Finland.

Operational issues related to the Republic of Finland's contribution to the NATO Mission Iraq shall be settled by COM NMI and the Finnish national contingent commander or their designated representatives.

The present agreement may be supplemented by implementation arrangements concluded between the designated representatives of NATO and the Republic of Finland.

I have the honour to propose that this letter and your reply confirming the agreement of your Government to the terms thereof shall constitute an Agreement which shall enter into force on the date of your reply.

Yours sincerely,

Jens Stoltenberg

Her Excellency
Ms. Piritta Asunmaa
Ambassador,
Head of Mission of the Republic of Finland to North Atlantic Treaty Organization

RP 209/2018 rd

UTKAST TILL SVARSBREV

Ärade generalsekreterare,
Jag bekräftar högaktningfullt mottagandet av ert brev av den 22 oktober 2018 med följande innehåll:

”[det utgående brevet citerat]”

Jag har glädjen att meddela er att mitt lands regering godkänner det nämnda brevet som tillsammans med detta svar utgör ett avtal som träder i kraft dagen för detta svar.

Högaktningfullt,

[underskrift]

DRAFT REPLY LETTER

Dear Secretary General,

I have the honour to acknowledge receipt of your letter dated 22 October 2018 which reads as follows;

“[Quote outgoing letter]”

I have the pleasure to inform you of my Government’s acceptance of said letter which, together with this reply, constitutes an Agreement which shall enter into force on the date of this reply.

Yours sincerely,

[to be signed]

NATO
Generalsekreterare
Jens Stoltenberg

SG(2016)0121

Den 15 april 2016

Ärade ambassadör,

för att fördjupa förbindelserna mellan Nordatlantiska fördragsorganisationen Nato och Irak och bereda vägen för en långvarig och konstruktiv relation,

med en delad stark tro på att anammandet av effektiva, moderna och inkluderande förfaranden är ett viktigt steg i säkerställandet av Iraks och det irakiska folkets säkerhet och välbefinnande,

medvetna om att Nato från sina 28 medlemsstater har både civil och militär expertis att tillgå som kan vara till hjälp för Republiken Irak i dess strävan att skapa en modern och ändamålsenlig nationell säkerhetsstrategi och säkerhetsarkitektur, och

med hänvisning till Republiken Iraks begäran att få delta i projektet för att bygga upp försvarsområdet och relaterade säkerhetskapaciteter utifrån statsminister Al-Abadis brev av den 2 december 2014, Natos förslag som ingår i biträdande generalsekreterarens brev av den 31 juli 2015 till den nationella säkerhetsrådgivaren och Republiken Iraks samtycke av den 10 september 2015 att samarbeta inom ramen för dessa strävanden,

har jag äran att på Natos vägnar föreslå följande avtal som fastställer Natopersonalens status när den agerar på irakiskt territorium och som upprättar lämpliga förutsättningar för en ändamålsenlig verksamhet:

Natopersonalens verksamhet kan bland annat omfatta följande:

- a. att underlätta, stödja och utveckla dialogen mellan Nato och Irak, liksom även Iraks deltagande i all samverkan mellan Nato och Irak, däribland i verksamheten inom det individuella partnerskaps- och samarbetsprogrammet mellan Irak och Nato,
- b. att ge Republiken Irak vägledning i bygget av strukturer, förfaranden och mekanismer som behövs för genomförande och utveckling av en nationell säkerhetspolitik och säkerhetsstrategi,
- c. att stödja relevanta irakiska myndigheter med att göra bedömningar, fastställa krav och primära målsättningar och identifiera de förfaranden och mekanismer som behövs för att genomföra den nationella säkerhetspolitiken och säkerhetsstrategin,
- d. att bistå Irak med att ta fram kapacitet för bedömning av hot som ett led i den nationella säkerhetspolitiken och säkerhetsstrategin,
- e. att genomföra och inom försvarsområdet och relaterade områden utföra kapacitetsbyggande projekt inom Iraks territorium, däribland inom området för säkerhetssektorns reform, bekämpning av improviserade sprängmedel, röjning av sprängmedel och minor, civilt och militärt

RP 209/2018 rd

planeringsstöd vid insatser, militärmedicin och sanitärt bistånd, militär utbildning, civilberedskap och civilberedskapsplanering samt andra gemensamt överenskomna aktiviteter.

f. att för dessa syften involvera berörda irakiska tjänstemän, även från nationella säkerhetsorgan på hög nivå, och centrala aktörer inom det irakiska säkerhetsområdet.

Natopersonal kan omfatta civil och militär Natopersonal och annan sådan civil och militär personal och expertis som Nato till sin personal anställer, förordnar eller sätter in. Natopersonalen kan också omfatta personal som förordnats eller anlåtats av stater som Nato erkänner som partnerstater och som Irak godkänner.

Var och en i Natopersonalen medges fullt ut privilegier, immunitet och lättnader i enlighet med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser från den 18 april 1961 (nedan kallad "Wienkonventionen") jämställbara med dem som medges diplomatiska representanter i Irak. Iraks regering ska genom förmedling av sina befullmäktigade myndigheter underlätta alla krav på visum och tull för Natopersonal. Till alla i Natopersonalen utfärdar Irak ett ettårigt flergångsvisum som Nato begär genom en verbalnot adresserad till Iraks ambassad i Bryssel.

Militärer i Natopersonalen får bära sin nationella militära uniform och inneha och bära vapen, om deras order tillåter detta.

Republiken Irak vidtar på egen bekostnad alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa säkerheten för Natos personal, lokaler och inkvartering samt för Natos lokala kontraktsparter och lokalt anställda personal.

Nato får på egen bekostnad komplettera den av Republiken Irak garanterade säkerheten bland annat genom att anlita privata tillhandahållare av säkerhetstjänster för att bistå i skyddet av Natos personal och lokaler. Republiken Irak utfärdar alla tillstånd som anställda hos de privata tillhandahållare av säkerhetstjänster som Nato anlitar kan behöva för att importera, bära och använda skjutvapen vid utförandet av säkerhetstjänster för Nato och Natos personal.

Varje utbyte av säkerhetsklassificerad information i syfte att bistå verksamhet enligt detta avtal ska följa det avtal mellan Irak och Nato om informationssäkerhet som undertecknades den 21 november 2012. Irak strävar på begäran av Nato efter att bistå Natos personal i kommunikationen och förbindelserna med sina irakiska kolleger på alla nivåer, både inom och utom Iraks territorium. Republiken Irak kan efter gottfinnande utse en eller flera äldre förbindelseofficerare att bistå Natos personal i dess arbete.

Varje tvist mellan Nato och Republiken Irak som gäller tolkning eller tillämpning av detta avtal ska lösas med diplomatiska medel mellan Nato och Republiken Irak.

Med avseende på den verksamhet som utövas enligt detta avtal, i Irak eller någon annan stat, avstår både Nato och Irak från alla krav på den andra parten när det gäller skada på, förlust eller förstörelse av någondera partens egendom eller dödsfall eller personskada inom någondera partens personal. På militärer i Natopersonalen tillämpas fortsatt den berörda Nato-medlemsstatens eller Nato-partnerstatens exklusiva jurisdiktion, däribland disciplinära makt.

Nato kan efter samråd med Irak erbjuda irakiska tjänstemän kapacitetsstärkande utbildning inom eller tangerande försvarsområdet. Irak ska bekräfta kriterierna för valet av kandidater till sådan verksamhet i enlighet med de gemensamt överenskomna målen. Nato förbehåller sig rätten att vägra godkänna en föreslagen kandidat. I det fallet att sådan aktivitet sker utanför Irak, förstår och godkänner Irak att landet ansvarar för att säkerställa visum och andra tillstånd som krävs för sina medborgare och att värdstaten i fråga kan vägra att utfärda sådana tillstånd.

RP 209/2018 rd

Bestämmelserna i detta avtal inskränker inte genomförandet av gällande bilaterala avtal mellan Republiken Irak och en truppöverlåtande stat när det gäller tillämpning av sådana bilaterala avtal på Natotrupper från staten i fråga och på annan Natopersonal från denna stat, däribland personal som omfattas av tillämpningsområdet för ett sådant bilateralt avtal, om inte Iraks regering och den truppöverlåtande staten i fråga uttryckligen kommer överens om annat.

Med avseende på föregående stycke tillämpas följande definitioner:

”Natotrupper” avser sådan militär och civil personal, fränsett kontraktsparter, och sådan militär utrustning, sådana fordon, fartyg och luftfartyg och sådan materiel som hör till armén, flottan eller flygvapnet i de medlemsstater i Nato som opererar under Natos ledning eller till stöd för Natos verksamhet,

”annan Natopersonal” avser militär eller civil personal som förordnats, anlåtats eller anställts för uppgifter inom Nato och dess medlemsstater, fränsett lokalt anställd personal, och

”truppöverlåtande stat” avser respektive Nato-medlemsstat som Natos personal hör till.

Bestämmelserna i detta avtal kan kompletteras med andra arrangemang. Sådana arrangemang ska avtalas mellan vederbörligen befullmäktigade företrädare för Nato och för Iraks regering.

Ändringar i detta avtal kan göras med parternas ömsesidiga samtycke och bägge parter kan säga upp avtalet genom att skriftligen meddela om detta, varvid uppsägningen träder i kraft 90 dagar från det att den andra parten har mottagit meddelandet, utom när det gäller de bestämmelser som gäller avstående från krav, tvistlösning och säkerhetsklassificerad information.

Om Republiken Irak kan godkänna det som anförts ovan, har jag äran att föreslå att detta brev och Ert positiva svar tillsammans utgör ett avtal mellan Nato och Republiken Irak som träder i kraft dagen för Ert svar.

Högaktningsfullt

Jens Stoltenberg

Falih Alfayyad
Nationell säkerhetsrådgivare
Republiken Irak
Bagdad

RP 209/2018 rd

Your Excellency,

In order to deepen the relations between the North Atlantic Treaty Organization (NATO) and Iraq, and to pave the way for a long-term constructive relationship;

Sharing a strong belief that the adoption of effective, modern, and inclusive policies is an important step to ensure the security and prosperity of Iraq and its people;

Recognizing that NATO possesses expertise, both civilian and military, drawn from its 28 Member States, which may be of assistance to the Republic of Iraq in its efforts to establish a modern and appropriate national security strategy and security architecture;

Referring to the Republic of Iraq's request to be included in the defence and related security capacity building initiative, on the basis of Prime Minister Al-Abadi's letter of 2 December 2014, NATO's proposal contained in the Deputy Secretary General's letter to the National Security Advisor of 31 July 2015, and the Republic of Iraq's agreement to cooperate within the scope of such efforts on 10 September 2015;

I have the honour to propose on behalf of NATO the following agreement to determine the status of NATO Personnel when conducting activities in Iraqi territory, and to create the appropriate conditions for them to function properly:

The activities of NATO Personnel may include, inter alia,

- a. Facilitating, supporting and enhancing dialogue between NATO and Iraq, as well as Iraq's participation in all co-operation activities between NATO and Iraq, including activities within the framework of the Individual Partnership and Cooperation Programme between Iraq and NATO;
- b. Advising the Republic of Iraq on the establishment of the necessary structures, processes and arrangements to enable it to implement and develop a national security policy and strategy;
- c. Supporting the relevant Iraqi authorities in conducting assessments, defining requirements and priorities, and identifying the procedures and mechanisms necessary to implement the national security policy and strategy;
- d. Assisting Iraq to develop a threat assessment capacity as part of the national security policy and strategy;
- e. Implementing and delivering Defence and Related Security Capacity Building initiatives in the territory of Iraq, including in the areas of security sector reform, counter - IED, explosive ordnance disposal and de-mining, civil-military planning support to operations, military medicine and medical assistance, military training, civil emergency planning and preparedness, as well as any other mutually agreed activities.
- f. To these ends, engaging appropriate Iraqi officials, including high-level national security bodies, as well the main stakeholders in the Iraqi security field.

NATO Personnel may include NATO civilian and military staff, and other civilian or military personnel or experts employed by, assigned by or attached by NATO to the NATO Personnel.

RP 209/2018 rd

NATO Personnel may also include personnel assigned or attached to NATO by nations recognized by NATO as partner nations, and accepted by Iraq.

All NATO Personnel shall be accorded the full privileges, immunities and facilities equivalent to those granted to diplomatic agents residing in Iraq, in accordance with the Vienna Convention on Diplomatic Relations done on April 18, 1961 (hereafter, "the Vienna Convention"). The Government of Iraq, through its delegated authorities, shall facilitate all visa and customs requirements for NATO Personnel. Iraq shall grant to all NATO Personnel a one year, multiple entry visa, to be requested by NATO by way of a note verbale to the Iraqi Embassy in Brussels.

NATO Personnel who are military personnel may wear their national military uniforms, and may possess and carry arms if authorized to do so by their orders.

The Republic of Iraq shall, at its own cost, take all necessary measures to ensure the security and safety of NATO Personnel and their premises and places of accommodation in Iraq, and NATO's local contractors and locally engaged staff.

NATO may, at its own cost, supplement the Security and safety provided by the Republic of Iraq, including by retaining private security providers to assist in protecting NATO Personnel and their premises. The Republic of Iraq shall issue all permits and authorizations that may be necessary for employees of a private security provider retained by NATO to import, possess, carry and use firearms in the course of providing security Services to NATO and NATO Personnel.

Any exchange of classified Information to assist in the activities under this agreement shall be in accordance with the Security of Information Agreement between Iraq and NATO, signed 21 November 2012. Iraq shall endeavour, upon NATO's request, to offer assistance to NATO Personnel in communicating and engaging with their Iraqi interlocutors on all levels, either on or outside Iraqi territory. The Republic of Iraq may, in its discretion, appoint one or more senior liaison officers to assist NATO Personnel in their work.

Any dispute between NATO and the Republic of Iraq arising out of the interpretation or application of the present agreement shall be settled between NATO and the Republic of Iraq by diplomatic means.

In respect of any activities conducted under the present agreement, whether in Iraq or in another nation, each of NATO and Iraq hereby waive all claims against the other for damage to, loss or destruction of property owned by either party, or for the death of or injury to any personnel of either party. NATO Personnel who are military personnel shall remain subject to the exclusive jurisdiction, including disciplinary authority, of the NATO member nation or NATO partner nation concerned.

NATO may, following consultation with Iraq, provide defence capacity building or other related training to Iraqi officials. Iraq shall assume the responsibility for establishing criteria for selecting candidates for such activities in accordance with mutually agreed objectives. NATO reserves the right to decline to accept any proposed candidate. Should such activity occur outside Iraq, Iraq understands and accepts that it is responsible for securing any required visas or other permits for its nationals, and that the host nation in question may decline to issue such permits.

The provisions of the present agreement shall not limit or prejudice the implementation of any bilateral agreement in force between the Republic of Iraq and a Sending State with respect to

RP 209/2018 rd

such bilateral agreement's application to NATO Forces and Other NATO Personnel from such State, including personnel covered by such a bilateral agreement, unless otherwise expressly agreed between the Government of Iraq and the Sending State concerned.

For the purposes of the preceding paragraph the following definitions apply:

"NATO Forces" means the military and civilian personnel, excluding contractors, military equipment, vehicles, vessels, aircraft and equipment belong to the land, sea or air forces of NATO member States that are operating under NATO command and control arrangements, or in support of NATO activities;

"Other NATO Personnel" means the military and civilian personnel assigned or attached to or employed by NATO and its member States, with the exception of personnel locally hired in Iraq; and

"Sending State" means the respective NATO member states to which NATO personnel belong.

The provisions of the present agreement may be supplemented by further arrangements. Such arrangements shall be concluded by the duly authorized representatives of NATO and the Government of Iraq.

The present agreement may be amended by mutual agreement of the Parties, and may be terminated by either Party by way of written notice, termination being effective 90 days after receipt of such notice by the other Party, save in respect of the provisions governing waiver, dispute resolution, and classified information.

If the foregoing is acceptable to the Republic of Iraq, I have the honour to propose that this letter, together with your reply consenting to it, shall constitute an agreement between NATO and the Republic of Iraq which shall enter force on the date of your reply.

Yours Sincerely

Jens Stoltenberg

His Excellency Mr Falih Alfayyad
National Security Adviser
Republic of Iraq
Bagdad